

Tilslutningserklæring

til

**Intensjonsavtalen om en null-visjon
for dødsulykker i landbruket og
reindriftsnæringa**

mellom

***Landbruks- og matdepartementet og
NHO Mat og Drikke***

1. Formål

Det vises til intensjonsavtalen om en null-visjon for dødsulykker i landbruket og reindriftsnæringa («intensjonsavtalen»).

Formålet med intensjonsavtalen er en visjon om null dødsulykker tilknyttet landbruksforetak og reindriftsnæringa i Norge. Det skal også arbeides for å redusere antall ulykker med alvorlig personskade. Intensjonsavtalen skal bidra til en samordnet og helhetlig innsats og samarbeid blant aktørene i landbruket og reindriftsnæringen for å nå visjonen.

Organisasjoner som signerer tilslutningserklæringen forplikter seg til bidra inn i dette arbeidet.

2. Bakgrunn

Landbruket og reindrifta er sektorer som er belastet med mange ulykker. Det finnes ikke god statistikk over disse ulykkene. Arbeidstilsynet utarbeider statistikk over arbeidsskadedødsfall. Jordbrukssektoren skiller seg ut som en næring med mange slike dødsfall. I 2021 var det 5 arbeidsskadedødsfall i jordbruket. I reindriftsnæringa finnes det ikke statistikk over ulykker og arbeidsskadedødsfall.

3. Mål

Målet med intensjonsavtalen er at det skal være null dødsulykker tilknyttet landbruksforetak og reindriftsnæringen, og en lav forekomst av ulykker med alvorlig personskade. Landbrukseiendommen og reindriftsnæringens arbeidsplass skal være trygge steder å jobbe. I tillegg skal gården og bostedene tilknyttet reindrifta være trygge steder å bo. Målet skal bygge opp under Arbeidsmiljølovens formål om å: «sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon». Dette forutsetter systematisk, målrettet og langsiktig arbeid av aktører som kan være med å påvirke sikkerheten i landbruket.

4. Parter, ansvar og tiltak

Parter:

Partene i avtalen er: Arbeidstilsynet, Gjensidige¹, Landbrukets brannvernkomité, Landbruksdirektoratet, Landbruks- og matdepartementet, Landkreditt forsikring², Mattilsynet, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norsk Landbruksrådgiving, Norske Landbrukstenester, Norske Reindriftssamers Landsforbund, Stiftelsen Norsk Mat.

Ansvar:

Partene og de som har signert tilslutningserklæringen forplikter seg til å jobbe for å nå formålet med denne intensjonsavtalen.

¹Gjensidige og Landkreditt forsikring holder andre relevante forsikringsselskap informert.

² Gjensidige og Landkreditt forsikring holder andre relevante forsikringsselskap informert.

Partene og de som har signert tilslutningserklæringen har ansvar for gjennomføring og tiltak på sine områder. Selv om oppfølgingen er fordelt mellom aktørene, er det viktig med samordning og at det samarbeides om det felles målet.

Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norske Reindriftssamers Landsforbund, Norsk Landbruksrådgiving og Stiftelsen Norsk Mat har et hovedansvar for samordning og oppfølging av intensjonsavtalen. De andre partene, og de som har signert tilslutningserklæringen, skal bidra inn i arbeidet med oppfølging innenfor sine ansvarsområder. Partene i avtalen, og de som har signert tilslutningserklæringen, skal årlig rapportere på arbeidet som er gjort som oppfølging av avtalen i Nasjonalt samarbeidsforum for HMS i landbruket.

Tiltak:

Tiltaksplan:

Det skal årlig utarbeides en tiltaksplan med tiltak partene og de som har signert tilslutningserklæringen skal gjennomføre i løpet av året. Partene som har hovedansvar for samordning av intensjonsavtalen har også ansvar for utarbeidelsen av tiltaksplanen³.

Partene forplikter seg videre til å jobbe med følgende tiltak og oppfølging innenfor sine ansvarsområder:

Organisasjoner:

- Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norske Reindriftssamers Landsforbund, NHO Mat og Drikke: Informasjon og oppfordring til medlemmene om å gjennomføre tiltak for å redusere ulykker
- Stiftelsen Norsk Mat: Forebygging gjennom HMS-arbeidet innenfor Kvalitetssystem i landbruket (KSL) ved HMS-sjekkliste, appen KSL Trygg og de eksterne KSL-revisjonene.

Næringsliv og rådgiving:

- Gjensidige og Landkreditt forsikring: Informasjon og veiledning til bønder
- Norsk Landbruksrådgiving: Rådgiving om HMS i landbruket og i reindrifta

Myndigheter:

- Landbruks- og matdepartementet: Sektoransvar for landbruksnæringa.
- Landbruksdirektoratet: Forvalter generelle virkemidler i landbruket.
- Arbeidstilsynet: Tilsynsansvar etter arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven. Gjennomfører tilsyn og veiledning rettet mot virksomheter og arbeidsgivere i næringen.
- Mattilsynet: Forvalter regelverk for dyrevelferd og dyrehelse. Regelverk mht. brann i husdyrrom reguleres etter bestemmelsene hjemlet i plan- og bygningsloven.

Andre tiltak:

³ Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag, Norske Reindriftssamers Landsforbund, Norsk Landbruksrådgiving og Stiftelsen Norsk Mat

Kartlegging av årsaker til alvorlige ulykker i landbruket og reindrifta.

Det igangsettes et arbeid for å kartlegge årsaker til alvorlige ulykker i landbruket og reindrifta. Målet er å se etter fellesnevnerne mellom ulykkene som kan bidra til kunnskap om hvordan man kan unngå tilsvarende type ulykker eller andre forhold som kan øke sikkerheten i landbruket. I arbeidet skal forslag til tiltak for å redusere ulykker og annen oppfølging foreslås.

Ansvarlige for å igangsette arbeidet er NLR HMS, Stiftelsen Norsk Mat, Arbeidstilsynet, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag.

Øke oppmerksomheten rundt risikofaktorer og sikkerhetstiltak

Det er behov for å rette oppmerksomheten mot risikofaktorer og nødvendigheten av sikkerhetstiltak i landbruket og i reindrifta. Hele landbruket og reindriftsnæringen må inkluderes. Dette kan eksempelvis gjøres gjennom en HMS-kampanje. Arbeidet må tilpasses tilgjengelige ressurser.

Ansvarlige for å igangsette arbeidet er NLR HMS, Stiftelsen Norsk Mat, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Norges Bondelag.

5. Gyldighet og varighet

Tilslutningserklæringen gjelder fra den signeres til intensjonsavtalens utløp, 8. april 2027. Behovet for videreføring av tilslutningserklæringen vil vurderes i forbindelse med intensjonsavtalens utløp.

Oslo, 2. desember 2025

Camilla S. Rønder Hanne-Bent Brækken
NHO Mat og Drikke Landbruks- og matdepartementet